

V Bruseli 10. 4. 2019
COM(2019) 195 final

**OZNÁMENIE KOMISIE OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU,
EURÓPSKEJ RADE, RADE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU, VÝBORU REGIÓNOV A
EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ BANKE**

**Vyrovnanie sa s dôsledkami vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie bez dohody:
koordinovaný prístup Únie**

**OZNÁMENIE KOMISIE OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU
PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE, RADE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ
BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU,
VÝBORU REGIÓNOV A EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ BANKE**

**Vyrovnanie sa s dôsledkami vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie bez dohody:
koordinovaný prístup Únie**

1. Úvod

Spojené kráľovstvo oznámilo 29. marca 2017 svoj úmysel vystúpiť z Únie. Komisia aj naďalej zastáva názor, že riadené vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie na základe dohody o vystúpení, ktorú schválila vláda Spojeného kráľovstva a ktorú Európska rada (článok 50) odsúhlasila 25. novembra 2018, je najlepším výsledkom. Komisia svoje úsilie aj naďalej sústreďí na tento cieľ. Dva dni pred termínom, ktorý Európska rada predĺžila na 12. apríla¹, sa však pravdepodobnosť neriadeného vystúpenia výrazne zvýšila. Cieľom tohto oznámenia je zhodnotiť intenzívne prípravy na uvedený scenár, ktoré prebiehajú od roku 2017.

Komisia okrem iného v troch oznámeniach o pripravenosti na brexit z 19. júla 2018², 13. novembra 2018³ a 19. decembra 2018⁴ opakovane upriamovala pozornosť všetkých zainteresovaných strán na to, že dôsledky tzv. scenára bez dohody by boli veľmi rušivé. Tento svoj postoj nezmenila. Pri scenári bez dohody nebude možné napodobniť riadený prechod, s ktorým sa počítalo v dohode o vystúpení.

Inštitúcie EÚ, správne orgány členských štátov na všetkých úrovniach a všetky zainteresované strany sa preto spoločne snažili zmierniť dosah, ktorý by mal scenár bez dohody. Vďaka tomuto spoločnému úsiliu je dnes EÚ na neriadené vystúpenie pripravená.

Krízové opatrenia prijaté na európskej aj vnútroštátnej úrovni sú založené na všeobecných zásadách uvedených v oznámení z 13. novembra 2018. Krízové opatrenia nereproduktujú výhody členstva v Únii ani podmienky prechodného obdobia stanoveného v dohode o vystúpení. Majú dočasný charakter a Európska únia ich prijala jednostranne na ochranu svojich záujmov. V plnej miere rešpektujú rozdelenie právomocí stanovené v zmluvách a zásadu subsidiarity.

Pri scenári bez dohody poskytujú tieto dočasné krízové opatrenia Spojenému kráľovstvu priestor na riešenie troch hlavných otázok spojených s odlúčením, ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre diskusie so Spojeným kráľovstvom o ďalšom postupe. Ako vyhlásil predseda Juncker pred Európskym parlamentom 3. apríla 2019⁵, tieto otázky spočívajú v

¹ Rozhodnutie Európskej rady (EÚ) 2019/476 prijaté po dohode so Spojeným kráľovstvom z 22. marca 2019, ktorým sa predlžuje lehota podľa článku 50 ods. 3 Zmluvy o EÚ (Ú. v. EÚ L 80I, 22.3.2019, s. 1).

² COM(2018) 556.

³ COM(2018) 880.

⁴ COM(2018) 890.

⁵ Vyhlásenie predsedu Junckera k vystúpeniu Spojeného kráľovstva z Európskej únie na plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu, 3. apríla 2019 v Bruseli http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-19-1970_en.htm.

tom, že i) treba zachovať a chrániť práva občanov EÚ27 a Spojeného kráľovstva, ktorí využili svoje právo na voľný pohyb pred vystúpením, ii) že Spojené kráľovstvo bude musieť dostať finančným záväzkom, ktoré prijalo ako členský štát, a iii) že treba nájsť riešenie na udržanie mieru na ostrove Írsko a zachovanie integrity vnútorného trhu. Spojené kráľovstvo musí plne rešpektovať literu a ducha Viel'kopiesťskej dohody.

2. KRÍZOVÉ PRÍPRAVY SÚ DOKONČENÉ

O prípravu na vystúpenie Spojeného kráľovstva sa spoločne pričínili inštitúcie a orgány EÚ, celoštátne, regionálne a miestne orgány aj hospodárske subjekty. Všetci títo aktéri mali za úlohu zodpovedne sa pripraviť na vystúpenie bez dohody a zmierniť jeho najhoršie dôsledky.

Inštitúcie a orgány EÚ a členské štáty EÚ27 sa od decembra 2017 aktívne pripravovali na scenár bez dohody. Okrem uvedených troch oznámení, v ktorých Komisia poskytla politické usmernenie o prístupe, ktorý sa má zaujať, uverejnila aj 92⁶ oznámení v snahe pomôcť zainteresovaným stranám a orgánom v ich prípravách. Komisia predložila aj 19 legislatívnych návrhov, z ktorých 18 bolo prijatých a budú sa uplatňovať od dátumu vystúpenia a jeden, týkajúci sa rozpočtu EÚ na rok 2019, sa bude po finálnom prijatí uplatňovať so spätnou účinnosťou od dátumu vystúpenia⁷. Komisia prijala aj 45 nelegislatívnych aktov v celom rade oblastí politiky⁸.

Komisia viedla s členskými štátmi EÚ27 rozsiahle technické diskusie venované všeobecným otázkam pripravenosti a krízovým prípravám, ako aj konkrétnym odvetvovým, právnym a administratívnym otázkam. Zástupcovia Komisie navštívili hlavné mestá všetkých členských štátov EÚ27, aby ozrejmili opatrenia Komisie na zaistenie pripravenosti a krízové opatrenia a prediskutovali vnútroštátne plány pripravenosti a krízové plány. Pri týchto návštevách sa ukázal vysoký stupeň pripravenosti členských štátov na všetky scenáre.

Medzi hlavné oblasti, ktoré si vyžadovali krízovú prípravu, patria práva občanov, (sociálne zabezpečenie, právo na pobyt a cestovanie), doprava (základná prepojenosť a bezpečnosť), policajná a justičná spolupráca, riadenie novej vonkajšej hranice Únie so Spojeným kráľovstvom, rybárstvo a rozpočet Únie. Únia a členské štáty prijali opatrenia aj v iných vybraných oblastiach.

Pokiaľ ide o občanov, členské štáty poskytujú pokračujúce (dočasné alebo trvalé) práva na pobyt štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva, ktorí majú v čase vystúpenia pobyt v EÚ, po vzore veľkorysého prístupu, o ktorý sa zasadzuje Komisia⁹.

Nároky občanov na sociálne zabezpečenie, ktoré mali v spojitosti so Spojeným kráľovstvom pred vystúpením, zostávajú zachované. Krízové nariadenie pre osoby, na ktoré sa vzťahuje, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť zaručí, že zostanú zachované

⁶ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_en.

⁷ Očakáva sa, že Európsky parlament návrh schváli na svojom plenárnom zasadnutí, ktoré sa začne 15. apríla 2019.

⁸ Prebieha proces prijímania ďalších 19 nelegislatívnych aktov, ktorý závisí od informácií poskytnutých Spojeným kráľovstvom a inými externými aktérmi.

⁹ Zoznam práv na pobyt udeľovaných štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva v členských štátoch EÚ je k dispozícii na webovom sídle Komisie: https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/residence-rights-uk-nationals-eu-member-states_en.

zásady rovnosti zaobchádzania, rovnocenného posudzovania a sčítania skutočností alebo udalostí, ku ktorým došlo, a období pobytu, poistenia alebo zamestnania ukončených pred vystúpením¹⁰. Členské štáty zavádzajú aj opatrenia na vnútroštátnej úrovni, aby zaručili ochranu nárokov týchto občanov na sociálne zabezpečenie po vystúpení.

Únia sa takisto dohodla, že štátni príslušníci Spojeného kráľovstva pri cestách do EÚ nebudú potrebovať vízum na krátkodobé pobyty na účely podnikania a turistické účely v trvaní 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia, pokiaľ Spojené kráľovstvo poskytne všetkým občanom EÚ27 rovnaké zaobchádzanie¹¹.

Prijali sa aj krízové nariadenia na zachovanie základnej dopravnej prepojenosti pre hlavné druhy dopravy: leteckú¹², železničnú¹³ a cestnú osobnú a nákladnú dopravu¹⁴.

Po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie sa bude policajná a justičná spolupráca vykonávať na základe viacstranných medzinárodných dohovorov, a nie na základe práva EÚ. Inštitúcie EÚ a jej členské štáty spoločne určili vhodné nástroje, ktoré možno v tejto súvislosti používať. Členské štáty vynaložili veľké úsilie, aby zabezpečili, že tieto nástroje budú funkčné k dátumu vystúpenia.

Členské štáty úzko spolupracovali s inštitúciami EÚ v snahe zabezpečiť zachovanie integrity vnútorného trhu tak, že zriadia primeranú infraštruktúru a poskytnú zdroje na vykonávanie colných formalít a kontrol a sanitárnych a rastlinolekárskeho kontrol tovaru na hranici.

Vo finančnom sektore sa považovalo za potrebné prijať len určitý počet opatrení EÚ na obmedzenie rizík pre finančnú stabilitu v Európskej únii na čo najnižšiu mieru. Toto rozhodnutie vychádzalo zo spoločnej analýzy rizík spojených s vystúpením bez dohody, ktorú vykonala Komisia, Európska centrálna banka, Jednotná rada pre riešenie krízových situácií a európske orgány dohľadu, a z analýzy spoločnej technickej skupiny Európskej centrálnej banky a banky Bank of England.

Pokiaľ ide o rybolovné činnosti, prijaté opatrenia umožnia zachovať počas roka 2019 recipročný prístup plavidiel Únie do vôd Spojeného kráľovstva a plavidiel Spojeného

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/500 z 25. marca 2019, ktorým sa stanovujú krízové opatrenia v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia v nadväznosti na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie (Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 35).

¹¹ Zmena nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806 zo 14. novembra 2018 uvádzajúceho zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti. K formálnemu prijatiu dôjde v najbližších dňoch.

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/494 z 25. marca 2019 o určitých aspektoch bezpečnosti letectva vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie (Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 11) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/502 z 25. marca 2019 o spoločných pravidlách na zabezpečenie základnej leteckej prepojenosti vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie (Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 49).

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/503 z 25. marca 2019 o určitých aspektoch železničnej bezpečnosti a prepojenosti vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie (Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 60).

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/501 z 25. marca 2019 o spoločných pravidlách na zabezpečenie základnej prepojenosti v cestnej nákladnej a osobnej doprave vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie (Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 39).

kráľovstva do vôd Únie¹⁵, ak Spojené kráľovstvo udelí prístup plavidlám Únie a bude dodržiavať nariadenie o rybolovných možnostiach na rok 2019¹⁶. Ak sa tak nestane, pre rybárov EÚ bude dostupná finančná podpora pre prípad dočasného pozastavenia ich činnosti¹⁷.

Všetky tieto opatrenia na určitý čas zmiernia tie najväčšie narušenia vyplývajúce z neriadeného vystúpenia Spojeného kráľovstva, ako sa znázorňuje v grafe v prílohe 1 k tomuto oznámeniu.

3. ROZPOČET NA ROK 2019 A ĎALŠIA FINANČNÁ PODPORA

Komisia prijala návrh krízového nariadenia, v ktorom sa stanovuje, že vyplácanie finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ príjmom v Spojenom kráľovstve bude môcť pokračovať aj v roku 2019, ak Spojené kráľovstvo bude naďalej platiť svoje rozpočtové príspevky na rok 2019 a umožní vykonanie požadovaných auditov a kontrol¹⁸. Ak Spojené kráľovstvo nesúhlasí s podieľaním sa na financovaní rozpočtu na rok 2019 tak, ako sa uvádza v navrhovanom krízovom nariadení, Komisia včas predloží návrh opravného rozpočtu, v ktorom sa vyrovná s výslednou medzerou vo financovaní. Komisia v tejto súvislosti vyzýva Parlament a Radu, aby návrh formálne prijali.

Únia sa rozhodla, že aj v prípade neuhradenia uvedených príspevkov by určité činnosti mali v každom prípade pokračovať. Program PEACE IV a program spolupráce Spojeného kráľovstva a Írska budú pokračovať, pretože poskytujú základnú podporu mieru v Severnom Írsku a Írsku¹⁹. Všetky prebiehajúce činnosti vzdelávacej mobility v rámci programu Erasmus+ so zapojením Spojeného kráľovstva, ktoré sa začali do dátumu vystúpenia, sa môžu aj dokončiť, aby sa predišlo narušeniu situácie študentov, ako aj vysielajúcich a hostiteľských inštitúcií²⁰.

Okrem toho podnikateľské organizácie a zainteresované strany tvrdia, že na zmiernenie hospodárskych dôsledkov neriadeného vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie môže

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/498 z 25. marca 2019, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2403, pokiaľ ide o oprávnenia na rybolov pre rybárske plavidlá Únie vo vodách Spojeného kráľovstva a rybolovné operácie rybárskych plavidiel Spojeného kráľovstva vo vodách Únie (Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 25).

¹⁶ Nariadenie Rady (EÚ) 2019/124 z 30. januára 2019, ktorým sa na rok 2019 stanovujú rybolovné možnosti pre určité populácie rýb a skupiny populácií rýb (Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2019, s. 1), a nariadenie Rady (EÚ) 2018/2025 zo 17. decembra 2018, ktorým sa na roky 2019 a 2020 stanovujú rybolovné možnosti pre rybárske plavidlá Únie, pokiaľ ide o určité hlbokomorské populácie rýb (Ú. v. EÚ L 325, 20.12.2018, s. 7).

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/497 z 25. marca 2019, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o určité pravidlá týkajúce sa Európskeho námorného a rybárskeho fondu po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie (Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 22).

¹⁸ Návrh nariadenia Rady o opatreniach týkajúcich sa plnenia a financovania všeobecného rozpočtu Únie v roku 2019 v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie, COM/2019/64 final. Rada tento návrh schválila.

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/491 z 25. marca 2019 s cieľom umožniť pokračovanie programov územnej spolupráce PEACE IV (Írsko – Spojené kráľovstvo) a Spojené kráľovstvo – Írsko (Írsko – Severné Írsko – Škótsko) v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie, Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 1.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/499 z 25. marca 2019, ktorým sa stanovujú ustanovenia týkajúce sa pokračovania v prebiehajúcich činnostiach vzdelávacej mobility v rámci programu Erasmus+ zriadeného nariadením (EÚ) č. 1288/2013 v kontexte vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie, Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 32.

byť potrebná finančná podpora Únie. Vplyv vystúpenia bez dohody sa prejaví v celej Európskej únii, je však zrejmé, že niektoré regióny a hospodárske odvetvia budú postihnuté výraznejšie.

Po prvé, značné náklady ponesú členské štáty susediace so Spojeným kráľovstvom. Hoci kontroly súvisiace s colnými predpismi, sanitárnymi a rastlinolekáorskými predpismi a inými normami týkajúcimi sa bezpečnosti a ochrany budú musieť vykonávať všetky členské štáty, v niektorých členských štátoch pôjde o mimoriadne vysoké objemy. Z tohto dôvodu museli vybudovať nové hraničné kontrolné stanice alebo zmodernizovať existujúce. Po druhé, obzvlášť vysoké hospodárske náklady vzniknú v odvetviach s najvyššou mierou naviazania na Spojené kráľovstvo. Ide napríklad o vývozcov z oblasti agropotravinárstva orientujúcich sa na trh Spojeného kráľovstva, rybárske podniky, ktoré závisia od prístupu do vôd Spojeného kráľovstva, a podniky cestovného ruchu v regiónoch, ktoré sú obľúbené u turistov zo Spojeného kráľovstva. Po tretie, počas príprav Komisie sa jasne ukázalo, že malé a stredné podniky (MSP) obchodujúce so Spojeným kráľovstvom majú horšie predpoklady pripraviť sa ako veľké spoločnosti. Malým a stredným podnikom niekedy chýba administratívna a právna kapacita na zavedenie plnohodnotného krízového plánu.

Hoci potreba finančnej podpory je evidentná, musia sa zohľadniť obmedzenia vyplývajúce z vystúpenia bez dohody. Komisia vždy dôsledne trvala na tom, aby Spojené kráľovstvo bolo vo všetkých scenároch naďalej viazané svojimi finančnými záväzkami voči Európskej únii a aby Európska únia tiež dodržala svoje vlastné finančné záväzky voči Spojenému kráľovstvu, a to aj v prípade vystúpenia bez dohody.

Na základe týchto skutočností Komisia preskúmala možnosti mobilizácie existujúcich programov a nástrojov z rozpočtu Únie po prípadných nevyhnutných prípravách, ak nedôjde k dohode. Cieľom je využiť dostupné finančné prostriedky na zmiernenie vplyvu v oblastiach, v ktorých by bol najcitlivejší. Tieto opatrenia sa navrhnu s náležitým zreteľom na úpravy na strane výdavkov a príjmov rozpočtu EÚ, ktoré by mohli vyplývať z neriadeného vystúpenia, pri plnom využití existujúcich rozpočtových nástrojov a dostupných zdrojov. Preprogramovaním určitých štrukturálnych fondov, aktivovaním opatrení proti narušeniu poľnohospodárskych trhov na základe nariadenia o jednotnej spoločnej organizácii trhov²¹ vrátane využitia všetkých možných finančných zdrojov a využitím osobitných nástrojov, ako sú napríklad Program pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME), Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF), Fond solidarity a Európsky fond pre strategické investície (EFSI), by sa v prípade vystúpenia bez dohody mohli v rámci rozpočtu EÚ sprístupniť dodatočné osobitné finančné prostriedky.

Pokiaľ ide o bezprostrednú podporu dotknutých zainteresovaných strán, napríklad malých a stredných podnikov s veľkou mierou naviazania na Spojené kráľovstvo, v pravidlách štátnej pomoci EÚ možno nájsť pružné riešenia pre vnútroštátne podporné opatrenia.

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

4. USMERNENIA TÝKAJÚCE SA KOORDINOVANÉHO PRÍSTUPU PO NERIADENOM VYSTÚPENÍ

Jednota a solidarita, ktoré preukázali členské štáty EÚ27 počas rokovaní so Spojeným kráľovstvom a príprav na vystúpenie, sledujú spoločný cieľ, a to aj napriek rôznym mieram hospodárskej expozície voči Spojenému kráľovstvu v rámci Únie. Je absolútne nevyhnutné, aby kroky, ktoré sa prijímajú v nadväznosti na neriadené vystúpenie, boli aj naďalej koordinované a konzistentné. Takáto jednota zvyšuje účinnosť prípadných nápravných opatrení, chráni naše spoločné pravidlá a rovnaké podmienky, zlepšuje predvídateľnosť pre najviac postihnutých a zachováva rokovacie ciele Únie pre rozhovory o budúcom vzťahu so Spojeným kráľovstvom. Z týchto dôvodov je potrebné zamedziť dvojstranným dohodám medzi členskými štátmi a Spojeným kráľovstvom.

Komisia dnes vydáva ďalšie usmernenia v piatich kľúčových oblastiach s cieľom poskytnúť dodatočnú podporu členským štátom, ktoré vykonávajú krízové opatrenia. Usmernenia pomôžu zabezpečiť hladké vykonávanie krízových opatrení, ako aj dosiahnuť a zachovať koordinovaný prístup. Ide o tieto oblasti:

- práva občanov na pobyt a nároky na sociálne zabezpečenie,
- policajná a justičná spolupráca v trestných veciach,
- lieky a zdravotnícke pomôcky,
- rybolovné činnosti a
- ochrana údajov.

Komisia v prípade potreby poskytne ďalšie usmernenia. V duchu transparentnej a intenzívnej spolupráce, ktorou sa vyznačovalo obdobie rokovaní, je Komisia naďalej k dispozícii pre členské štáty EÚ27 na diskusiu o otázkach týkajúcich sa vplyvu vystúpenia bez dohody. Členské štáty sa vyzývajú, aby v období po vystúpení hlásili Komisii aj sebe navzájom problémy, ktoré očakávané alebo neočakávané vzniknú, ako aj osvedčené postupy použité na ich riešenie, k prospechu všetkých členských štátov. Pokiaľ ide o obdobie bezprostredne po vystúpení, Komisia zriadila telefonické kontaktné centrum pre správne orgány členských štátov, aby im sprístupnila odborné poznatky Komisie. Občania, podniky a iné zainteresované strany z EÚ sa môžu obrátiť s akýmkoľvek otázkami na službu Europe Direct (bezplatné telefónne číslo 00 800 6 7 8 9 10 11 z ktoréhokoľvek miesta v EÚ).

5. ZÁVER

Od referenda v Spojenom kráľovstve 23. júna 2016 Únia neprestajne vyjadruje ľútosť a zároveň aj rešpekt voči rozhodnutiu Spojeného kráľovstva vystúpiť z Únie. Komisia naďalej zastáva názor, že riadené vystúpenie v súlade s dohodou o vystúpení je najlepším variantom. Neriadenému vystúpeniu sa však možno vyhnúť len vtedy, ak Spojené kráľovstvo ratifikuje dohodu o vystúpení.

EÚ preto prijala potrebné opatrenia, aby bola pripravená na vystúpenie bez dohody, pričom je naďalej odhodlaná predísť takémuto výsledku. Medzi členskými štátmi musí naďalej panovať jednota a solidarita, aby mohli prekonať vznikajúce výzvy a ustavične hájiť základné hodnoty Únie.